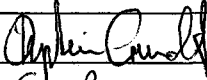
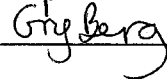

KI-Notat nr. 45/2009

Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Frafjordkraft AS/Frafjord kraftverk	
Fylke/kommune:	Rogaland/Gjesdal	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:
Saksbehandler:	Margrethe Elster/Gry Berg	Sign.:
Dato:	15 MAI 2009	
Vår ref.:	NVE 200702622-16	
Sendes til:	Søker, alle som har uttalt seg i saken	

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Frafjordkraft AS - Søknad om bygging av Frافjord kraftverk i Gjesdal kommune, Rogaland

Sammendrag	1
Søknaden	2
Uttalelser til søknaden	4
Søkers kommentarer til høringsuttalelsene	8
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	15
NVEs vurdering	20

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter § 8 i vannressursloven til bygging av Frافjord kraftverk i Kvednabekken og regulering av Giljastølsvatnet og behandles i henhold til reglene i kap. 3 i samme lov. Det er søkt om tillatelse etter energiloven for etablering av nødvendige høyspentanlegg.

Prosjektet ligger i Gjesdal kommune i Rogaland. Kvednabekken er en sidebekk i det vernede Frافjordvassdraget og har et nedbørfelt på 5,96 km².

Prosjektet omfatter regulering av Giljastølsvatnet med 0,5 m (+/- 0,25m) og utnyttelse av fallet i Kvednabekken fra Giljastølsvatnet fra kote 412 og til kote 50. Installert effekt vil være maks 1,0 MW og årlig produksjon på 5,04 GWh. Det vil bli bygget en dam i utløpet fra Giljastølsvatnet. Vannveien blir en 635 m lang tunnel og så 20 - 30 m nedgravd rørgate inn til kraftverket. Kraftstasjonen vil tilknyttes en eksisterende 22 kV kraftlinje via en 50 m lang luftlinje. Eksisterende traktorvei vil bli benyttet til kraftstasjonen.

Høringspartene er delt i synet på om det skal gis konsesjon til den omsøkte utbyggingen. Gjesdal kommune er positiv til utbyggingen, men er opptatt av at det tas hensyn til ferdsel og friluftsliv, særlig vinterstid. Fylkesmannen i Rogaland er skeptisk til utbyggingen av Kvednabekken og reguleringen av Giljastølsvatnet. Begrunnelsen er at det er sannsynlig at tiltaket kommer i konflikt med verneinteressene, spesielt med de botaniske verneverdiene i området. Frافjordelvas nedbørfelt er rikt på oseaniske moser og lav. Det omsøkte prosjektet berører skyggefulle lier og disse er særlig viktige for oseaniske moser og lav. Fylkesmannen påpeker at det er et potensiale for sprutsonevegetasjon i deler av vannstrengen i tiltaksområdet. Rogaland fylkeskommune er positive til tiltaket, men er opptatt

av at det skal tas hensyn til kulturminner og friluftsinnteresser. Statens vegvesen har noen merknader til forholdene omkring bl.a. veg standard og avkjørselsforhold.

NVE mener at fordelene i denne saken er knyttet til noe økt produksjon og til lokal verdiskapning som igjen kan bidra til å opprettholde lokal bosetting. Ulempene er etter NVEs mening at utbyggingen vil føre til sterkt redusert vannføring i Kvednabekken og det kan bli en reguleringsone i Giljastølsvatnet. Frafjordvassdraget har stor eller meget stor verneverdi innen alle naturfagene, for kulturminner og for friluftsinnteresser. Giljastølsområdet er særlig viktig for friluftslivsinteressene. De nordvendte liene er omtalt som særlig viktige for oseaniske moser og lav. Området er internasjonalt kjent for sine rike forekomster av slike arter. Det er videre pekt på at vassdraget har type- og referanseverdi i et område som for øvrig er sterkt preget av kraftutbygging.

I vernede vassdrag kan nye anlegg bare tillates hvis hensynet til verneverdiene i vassdraget ikke taler imot. Det omsøkte tiltaket forringer etter NVEs syn verneverdiene på flere punkter. Det høye uttaket av vann og regulering av Giljastølsvatnet er ikke forenlig med ivaretagelse av verneverdiene. Tillatelse kan derfor ikke gis, jf. vannressursloven § 35 1. ledd, punkt 5.

Søknaden

NVE har mottatt følgende søknad fra Frafjordkraft AS, datert 14.12.2006:

"Frafjordkraft (under stiftelse) ønsker å utnytte vannfallet i Kvednabekken i Gjesdal kommune i Rogaland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

å bygge Frafjord kraftverk.

å regulere Giljastølsvatn mellom LRV på kote 411,75 og HRV på kote 412,25

2. Etter energiloven om tillatelse til:

bygging og drift av Frafjord kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og krafllinjer som beskrevet i søknaden.

3. Etter forurensningsloven om tillatelse til:

gjennomføring av tiltaket

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning. Vi ber om en snarlig behandling av søknaden."

Fra søknaden gjengir vi hoveddata for kraftverket:

<i>Nedbørfelt (km²)</i>	5,90
<i>Middelvannføring (m³/s)</i>	0,51
<i>Alminnelig lavvannføring (m³/s)</i>	0,0360
<i>Inntak på kote</i>	412,25
<i>Avløp på kote</i>	50,00
<i>Brutto fallhøyde (m)</i>	362,25
<i>Midlere energiekvivalent kWh/m³</i>	0,61
<i>Slukeevne, maks. (m³/s)</i>	0,3689
<i>Slukeevne, min. (m³/s)</i>	0,0184
<i>Tilløpsrør, diameter (m)</i>	0,48
<i>Tilløpsrør, lengde (m)</i>	15,00
<i>Tunnel, diameter (m)</i>	0,50
<i>Tunnel, lengde (m)</i>	635,00
<i>Installert effekt, maks. (MW)</i>	0,999
<i>Brukstid (t/år)</i>	5044
<i>Magasininvolum mill. m³</i>	0,5
<i>HRV</i>	412,40
<i>LRV</i>	411,60
<i>Produksjon, vinter (GWh) (1/10 – 30/4)</i>	3,19
<i>Produksjon, sommer (GWh) (1/5 – 30/9)</i>	1,85
<i>Produksjon, årlig middel (GWh)</i>	5,04
<i>Utbyggingskostnad (mill.kr)</i>	12,72
<i>Utbyggingspris (kr/kWh)</i>	2,52

<i>Generator</i>	<i>Ytelse MVA</i>	<i>Spenning (kV)</i>
	1,10	0,69
<i>Transformator</i>	<i>Ytelse MVA</i>	<i>Omsetning (kV/kV)</i>
	1,10	0,69/22
<i>Kraftlinjer</i>	<i>Lengde (m)</i>	<i>Nominell spenning (kV)</i>
	50	22

Uttalelser til søknaden

Søknaden har vært kunngjort og sendt på høring til kommunen, fylkeskommunen, fylkesmannen, berørte statlige forvaltningsorganer og interesseorganisasjoner. NVE har vært på befaring sammen med representanter fra søker og grunneiere den 02.06.2008. Høringsuttalelsene har vært forelagt søker for kommentar.

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Gjesdal kommune har i formannskapsmøte 27.11.2007 gjort følgende vedtak:

"Plan- og økonomiutvalget ser positivt på de foreliggende planer om utnytting av Kvednabekken i Fraffjord til kraftproduksjon.

Med bakgrunn i at Giljastølsområdet er et viktig område for friluftsliv, bes det om at NVE foretar en vurdering av sikkerhetsforholdene av Giljastølsvatnet vinterstid, på grunnlag av at vatnet kan reguleres med 0,5 m, sett i forhold til naturtilstanden av vatnet. Dersom det viser seg at reguleringen medfører at fiskebestanden og kvaliteten i Giljastølsvatnet reduseres, bes det om at avbøtende tiltak iverksettes."

Fra kommunens saksutredning refererer vi følgende:

"(...)

Vurdering:

Hensikten med høringen er å få synspunkter på de foreliggende planene. NVE ønsker begrunnede synspunkter på om planene bør gjennomføres, ev. valg av alternativer eller begrensinger i planene. NVE ønsker også begrunnede forslag til avbøtende tiltak som kan redusere skadene ved gjennomføring av planene, samt forslag til ev. vilkår.

NVE forventer at kommunen omtaler forhold knyttet til kommuneplanen. I tillegg bør kommunen gi en oversiktlig framstilling av forholdet mellom den omsøkte plan og de lokale interessene. Gjesdal kommune har i skriv datert 21.12.06 gitt et innspill i forhold til gjeldende planer og registreringer.

- *Kommuneplankartet viser at området inngår i et LNF-område, landbruks-, natur- og friluftsområde.*
- *Viltområdekartet fra 1998 viser ingen spesielle registreringer i det aktuelle området.*
- *Kommunen har ikke foretatt noen fiskebiologiske undersøkelser, hverken i Giljastølsvatnet eller Kvednabekken.*
- *Kommunen har ikke foretatt naturtypekartlegging i det omsøkte området.*

Kommuneplankartet viser et tegnsymbol for mini- eller mikrokraftverk i Kvednabekken, men dette tegnsymbolet har ingen juridisk virkning. Det er kun en registrering som viser grunneiernes planer, og kommunen har ikke foretatt noen inngående vurdering av kraftverksplanene.

Fraffjordvassdraget er et verna vassdrag. På kommuneplanens arealdel 2005 - 2017 inngår denne del av vassdraget i klasse 2, dvs. vassdragsbelte med moderate inngrep i selve vannstrengen, og hvor nærområdene består av utmark, skogområder og jordbruksområder med spredt bebyggelse. For forvaltning av disse områdene heter det: "Hovedtrekkene i landskapet må forsøkes opprettholdt. Inngrep som endrer forholdene i kantvegetasjonen langs vannstrengen og i de områder som omfattes som en del av vassdragsnaturen, bør unngås. Inngrep som enkeltvis eller i sum medfører endringer av en viss betydning i selve vannstrengen

bør unngås. Leveområder for truede plante- og dyrearter og mindre områder med store verneverdier bør gis særlig beskyttelse." Rundt Giljastølsvatnet finnes fritidsbebyggelse og nedre del av Kvednabekken består av jordbruksområde. Delen av Kvednabekken som går gjennom ura kan kanskje sies å inngå i klasse 3, vassdragsbelte som er lite berørt av menneskelig aktivitet, og som derfor har stor opplevelsverdi og vitenskaplig verdi. Dette er imidlertid en kort strekning, og registreringer som er gjort har ikke avdekket rødlistearter.

Det er registrert fossefall i området, og rapporten innehar forslag om etablering av reirkasse for denne, samt enkel forbygning for å styre vannstrømmen mot reirplassen (hvis denne er kjent).

Rådmannen ser positivt på at det skal sikres en minstevannføring (36 l/s). Virkningen for vanttilknyttede arter i og rundt Kvednabekken må derfor sees i sammenheng med disse forutsetningene.

Det er også positivt at rørgaten går i tunnel gjennom ura, og vil dermed ikke skjemme området i særlig grad.

Giljastølsoområdet er et viktig hytteområde, og området blir mye brukt i friluftslivssammenheng. Bruk av Giljastølsvatnet er viktig i rekreasjonssammenheng både til bading, båtliv og fiske.

Rådmannen er noe usikker på hva en regulering av Giljastølsvatnet på 0,5 meter betyr i en sikkerhetsmessig sammenheng vinterstid. Når vannet er frosset, dekt med snø, hva betyr en regulering av vannet, vil dette medføre en forverring av sprekkdannelse i is/snølaget langs strandsonen i forhold til en naturtilstand?

Imidlertid er det i rapporten sagt at planlagt regulering av Giljastølsvatnet (+/- 0,25 m) ikke vil sette nye arealer under vann da denne regulerings høyden ansees å være omtrent identisk med innsjøens naturlige egenregulering. Rådmannen ber NVE vurdere de sikkerhetsmessige forhold av Giljastølsvatnet vinterstid, i forhold til dagens naturtilstand.

Rådmannen mener at en satsing på småkraftverk er god næringspolitikk."

Fylkesmannen i Rogaland har sendt følgende merknader datert 28.08.2007:

"(...)

Fylkesmannen ved Tone Telnes og Trond Erik Børresen var på synfaring med tiltakshavarar og representant for Sirdal kraft 18. juni i år. Ved befaring av inntaksområdet vart det frå vår side påpeikt eit potensiale for sprutsone-vegetasjon i deler av vannstrengen. Utredninga av biologisk mangfold vart derfor gjennomgått av botanikar ved vår avdeling, som konkluderte med at det ikkje kan festast tillit til alle deler av rapporten. Vi har fylgjande kommentarar:

Biologisk mangfold-utgreiinga kommenterer den karakteristiske fattige bjørkeskogen i området, og påpeikar at det er fleire slike område i Fidjadalen. Det blir vidare kommentert at det er mindre forekomstar av ordinære oseaniske mose- og lavforkomstar i området. I rapporten "Utvidet beskrivelse av Fraffordelva NOU 1991:12B " blir derimot emnet botaniske verdier gitt stor merksemd med vektinga "særlig stor verneverdi". Dette grunna rike oseaniske kryptogamforekomstar i fjordnære og nordvendte område ved Brattberga og Brekka. Mange av artane som finst her har ikkje blitt registrert i Fidjadalen. Lokalklimatiske endringar grunna endra vassføring kan få negativ verknad for desse artane.

I samband med Stølsvatn-utbygginga i Dirdal vart det søkt etter sjeldne oseaniske moseartar på nærliggande lokalitetar, mellom anna under Skredanuten i Frafford. Denne undersøkinga bekrefta at området er eit svært viktig kryptogamområde (jf. Miljøfaglig Utredning, rapport 2000:13). Å samle inn representative vegetasjonsprøvar utan kjennskap til artane sin økologi er

ei nærast umogeleg oppgåve. Når kunnskap om slike verdiar alt føreligg, og delvis også ligg til grunn for vernet av vassdraget, er det å forvente at feltarbeidet blir gjort av personell med kjennskap til fagområdet. Vi stiller oss også tvilande til resultatet av artsbestemmelsane i rapporten. Pisksigdmose (*Dicranum flagellare*) er etter rapporten funne fleire stader. Denne arten har aldri tidlegare blitt funne i Rogaland. Andre artar som også er sjeldne for fylket går igjen i så stor grad at vi stiller spørsmålsteget ved artsbestemmingane som er gjort.

Fordi det omsøkte tiltaket ligg innanfor eit viktig kryptogamområde i verna vassdrag, er det viktig at det blir utført ei ny inventering av mose- og lavfloraen i området. Verknaden av endringa lokalklimatiske tilhøve bør vurderast. Dette spesielt med tanke på vassføringsendringar ved eventuell regulering av Stølsvatnet.

Fylkesmannen tilrår at nye delundersøkingar (både innsamling og artsbestemming) av vegetasjonen langs elvestrengen blir gjort av anerkjende fagfolk på området.

(...)"

Fylkesmannen i Rogaland har 03.09.2007 kommet med følgende tilleggsuttalelse:

"Viser til vårt brev av 28.08.2007 vedrørende høyring Fraffjord kraftverk, Kvednabekken, Gjesdal kommune. Sender supplerande info mhp naturverdiar i tiltaksområdet.

Arbeidsnotat, John Bjarne Jordal, 28.08.2007

NORDVENDTE KYSTBERG OG BLOKKMARK PÅ SØRSIDA I FRAFJORD (LL 37-49, 24-25).

Underteikna driv naturtypekartlegging etter DN-handbok nr. 13 i Rogaland på oppdrag av Fylkesmannen i Rogaland. Etter ønske frå oppdragsgjevar har eg sett litt på dei nordvendte liene på sørsida av Fraffjordbygda og Fraffjorden (frå Mulen ved Dirdal til Bråddland), dels pga. planer om utbygging av vasskraftverk i området. Desse liene er avgrensa som ein stor lokalitet og er inkludert i datasettet for naturtypekartlegginga i Gjesdal (Ambio) som framleis ikkje er importert i Naturbase. Naturtypen er her skildra som "H00 Andre viktige område", rett type skal no vera "B04 Nordvendte kystberg og blokkmark" (DN-handbok nr. 13, oppdatert versjon på Internett 2007).

Dette er eit klassisk område for oseaniske mosar og lav. Mange forskarar har her gjort funn av dels svært sjeldne artar. Ein av dei mest kjende er pigghinnemose som har ein av sine få og viktigaste lokalitetar i Noreg nettopp i Fraffjord. Sist i notatet er lista funn av raudlisteartar frå heile den store lokaliteten. Ved befaring 27.-28.08.2007 vart det teke stikkprøvar i nokre område om lag frå Gusthol (under Skiparhaug) til austenden av Molaugvatnet. I tillegg er det nytta data frå undersøkingar av m.a. Kåre Lye og John Inge Johnsen, samt data om raudlisteartar frå ulike nasjonale databasar.

Fraffjorden er ein av dei mest kjende og nasjonalt viktige områda for oseaniske mosar og lav. Det vart funne pigghinnemose fleire stader på begge sider av bekken frå Fossaskardet, og dessutan under Skredaknuden. I og under Fossaskardet var det elles eit stort utval av kravfulle oseaniske moseartar m.m. Det var uvanleg store bestandar av purpurmose, prakttvibladmose, gullhårmose, storstylte og ei rekkje andre artar. Av lav vart det m.a. funne *Arthonia arthonioides*, ein art som veks på bjørkestammar på sers fuktige stader. Ein går ut frå at det fuktige makroklimaet i heile lia er viktig for artsmangfaldet. I tillegg skapar fossane i Fossaskardet eit vassgrøv som gjev eit ekstra fuktig lokalklima i og nedanfor kløfta.

Ut frå eigne undersøkingar framstår området i og under Fosseskardet som eit av dei best utvikla og artsrike delområda med omsyn på mosesamfunn innanfor lokaliteten, og som sentral del av eit område av stor og nasjonal verdi for oseaniske lav- og mosesamfunn. Ein må derfor

førebels konkludera med at Fossaskardet er svært verdifullt for slike fuktikrevande artar, og at området bør undersøkast grundig av ekspertar på mosar og lav.”

Rogaland fylkeskommune behandlet saken i Fylkesutvalget 14.08.2007:

”1. Rogaland fylkeskommune går inn for at det gis tillatelse til bygging av Fraffjord kraftverk i henhold til søknad av april 2007.

2. Rogaland fylkeskommune forutsetter at kulturminneinteressene ivaretas i samsvar med bestemmelsene i Kulturminneloven, jfr. saksforelegget.”

Til grunn for vedtaket lå følgende saksutredning:

” (...)

3. Fylkesrådmannens vurdering

Fylkesrådmannen legger til grunn at det er nasjonalt mål å utnytte energiressursene i små vassdrag dersom de miljømessige ulempene ikke er for store - og at prosjektene har en klar, positiv virkning for lokalsamfunnet.

Giljastølsvatnet og Kvednabekken er en del av Fraffjordvassdraget som ble vernet mot kraftutbygging i 1994. Stortinget har imidlertid gitt åpning for at mindre kraftverksprosjekter (mindre enn 1 MW installert effekt) kan gjennomføres i vernede vassdrag så sant allmenne interesser ikke blir berørt i vesentlig grad.

Fordi det planlagte tiltaket holder seg innenfor grensen på 1 MW og inngrepene i vassdraget er små, er fylkesrådmannen i utgangspunktet positiv til denne form for småskala utnytting av vannkraftressursene. I denne vurderingen skal også tas med at påvirkningen for friluftslivet knyttet til hytter/alpinanlegg ved Giljastølen ikke blir nevneverdig berørt.

Når det gjelder kulturminner, er det tidligere registrert et automatisk freda kulturminner i form av et gårdsanlegg med hustufter og geil på sørsiden av Giljastølsvatnet. Det er ikke planlagt tiltak innenfor denne delen av vannet, men det er mulig at reguleringen kan få konsekvenser for noen av enkeltminnene innenfor gårdsanlegget.

Ut fra topografien og de registrerte kulturminnene har deler av tiltaksområdet et potensial for automatisk freda kulturminner som ikke er registrert tidligere. Dette gjelder særlig langs østsiden av Giljastølsvatnet. Dersom det gis tillatelse til tiltaket, mener fylkesrådmannen at det vil være behov for en befaring/nærmere registrering i området for å avklare om tiltaket kommer i konflikt med automatisk freda kulturminner, jfr. undersøkelsesplikten iht. Kulturminnelovens § 9. En slik befaring/registrering vil ikke bli belastet tiltakshaver, men kostnadene ved eventuelle ytterligere registreringer vil måtte tas av tiltakshaver. Fylkesrådmannen vil dessuten understreke at eventuelle funn av automatisk freda kulturminner eller andre verneverdige kulturminner som måtte oppdages ved en eventuell gjennomføring av tiltaket, straks må varsles til Rogaland fylkeskommune. Samtidig må alt arbeid stanses inntil vedkommende myndighet har vurdert funnet, jfr. Lov om kulturminner §8, 2. ledd.

Etter fylkesrådmannens vurdering er de samfunnsmessige gevinstene ved prosjektet klart større enn ulempene, og det anbefales derfor at det gis tillatelse til utbygging.

(...)”

Lyse Elnett har i brev datert 28.08.2007 kommet med følgende merknader:

"Vi viser til konsesjonssøknad vedrørende bygging av Fraffjord kraft, av 20.4.2007.

Lyse Elnett eier og driver regionalnett og distribusjonsnett i Gjesdal kommune. Regionalnettet er av en slik dimensjon, at ved en tilknytning av Fraffjord kraft, vil nettet bli fullt ut belastet i henhold til gitte dimensjoneringskriterier.

Lyse Elnett anbefaler at Fraffjord kraft blir tilknyttet distribusjonsnettet. Dette under forutsetning av at alle kostnader dekkes av Fraffjord kraft i form av anleggsbidrag, samt at vilkår for tilknytning og nettleie aksepteres, og at det inngås en skriftlig avtale på tilknytningen.

Lyse Elnett gjør oppmerksom på at regionalnettets linje fra Gilja til Oltedal, samt transformator i Gilja transformatorstasjon, er fullt belastet ved tilknytning av Fraffjord kraft. Det kan derfor ikke aksepteres at det tilknyttet nye produksjonsenheter til dette nettet, før en større oppgradering er gjennomført."

Statens vegvesen Region vest, Sør-Rogaland distrikt uttaler i brev av 05.06.2007:

"Kraftverket med tilhørende anlegg må benytte fv.281 HP 01 og HP50 fra rv.45 som atkomst. Sistnevnte har en begrensning på tillatt vogntoglengde til maks 15m, - førstnevnte 18,75m. Begge er i Bk10 og har en vektgrense på 50 tonn. Det gjelder også rv.45. Tyngre og lengre transporter må det søkes særskilt tillatelse til. I den sammenheng kan det bli krav om utbedringer/forsterkninger av vegene. HP50 stopper ved parkeringsanlegget til alpinanlegget. Fakta om status for vegen videre må avklares med kommunen.

Det må søkes Statens vegvesen, se adressen i bunnteksten, om avkjørselstillatelse til fylkesvegene både for midlertidige avkjørsler, utvidet bruk av eksisterende avkjørsler og for nye. Standarden skal tilfredsstillende krav i vegnornalenes håndbok 017 og alminnelige regler om bygging og vedlikehold, gitt av Vegdirektoratet den 16.juli 1964 med oppdatering fra 1990.

All parkering må skje på egen grunn. Byggegrensen er 15m fra senterlinja til fylkesvegene."

Søkers kommentarer til høringsuttalelsene

Søker har kommentert uttalelsen fra fylkesmannen i Rogaland i brev mottatt NVE 8.5.2008:

"Kommentarer til Fylkesmannen i Rogaland /Miljøvernavdelinga sine merknader til kraftverk i Kvednabekken i Fraffjord.

Kvednabekken har som navnet tilsier hatt kraftverk før som eventuell mose har overlevd. Er ellers ikkje enig at bekken ligg i det mest interessante område for funn av mose. Desse funna ligg i andre deler av dei nordvendte liene rundt Fraffjord og Høgsfjorden. Alle dei nordvendte liene er fulle av flombekker som øker ved nedbør, og nedbør har me mye av. Fylkesmannen bruker reguleringa av Giljastølsvatnet som argument, men den naturlige reguleringa av vatnet er større enn ved bygging av eit kraftverk.

Me i Fraffjord har litt vanskeleg for forstå miljøvernavdelinga sitt krav om nye undersøkelser, skal me betale for undersøkelser i evigheter, heilt til nokon finn noko? Området har vært undersøkt i forbindelse med søknaden og tidligere av folk fra fylkesmannen. Det er ikkje gjort funn av rødlistar i nedbørsfeltet nedstrøms Giljastølsvatnet, men det er gjort funn ved andre småbekker i området. Fylkesmannen viser til "Miljøfaglig utredning, rapport 2000, 13" med funn av sjeldne mosearter "...på og inntil den nordvestvendte bergveggen i kanten av ura..." , men det er jo og utenfor bekken vår. Me trur det har vært nok undersøkelser.

Kan og nevne at pigghinnemosen *plagiochila spinulosa* bl.a. er funnen på lokaliteter i Strand kommune (ikkje tatt med på kart fra fylkesmannen). Sjå medlemsbladet til Norsk Botanisk Forening (Blyttia) 2002, 2003 og 2004.

Tonen i brevet fra fylkesmannen antyder ellers at me har styrt eller påverka resultatet i "Biologisk mangfold" – rapporten. Vil det sei at fylkesmannen gjer det i rapportane som dei kjøper inn? Dette er vår første kjøp av ein slik rapport, men fylkesmannen kjøper vel mange, er fylkesmannens godkjende rapport-lagere avhengige av fylkesmannen?"

Søker har også i brev av 05.05.2008 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

"Småkraftkonsult AS (tidligere Sirdalskraft AS) har blitt engasjert av Frafford Kraft til å kommentere innkomne høringsuttalelser i forbindelse med kraftverksplaner.

Kommentar til uttalelse fra Fylkesmannen i Rogaland

Fylkesmannen sine kommentarer framstår som uryddige og til dels noe kryptiske. Fylkesmannen har ikke skilt mellom konsesjonssøknad og biologisk mangfoldsrapport og mellom tiltaksområdet og verneområdet som helhet.

"Fylkesmannen ved Tone Ternes og Trond Erik Børresen var på synfaring med tiltakshavarar og representant for Sirdal kraft 18. juni i år. Ved befaring av inntaksområdet vart det frå vår side påpekt eit potensiale for sprutsone-vegetasjon i deler av vannstrengen."

Det er i den biologiske mangfoldsundersøkelsen referert til rapporten "Kartlegging av naturtyper i Gjesdal kommune" utarbeidet av Ambio miljørådgivning i 2002 for Gjesdal kommune. I denne er rapporten er blant annet fossesprøytsoner kartlagt. Det ble ikke registrert fossesprøytzone i Kvednabekken, ei heller rødlistearter eller andre viktige forekomster (deriblant oseaniske moser og lav). Nedre del av Fraffordalen beskrives med følgende dekningsgrad "Kategori A = godt undersøkte områder". (Kvednabekken er lokalisert i nedre del av Fraffordalen/Fraffordvassdraget). Det vises her til tidligere undersøkelser. Det antas at tidligere undersøkelser som det siktes til er rapporten "Verne- og bevaringsverdier i nedre del av Fraffordvassdraget" fra 2000 utarbeidet for Gjesdal kommune. Rapporten har som målsetning å gi en oversikt over verneverdier i nedre del av Fraffordvassdraget. Begge disse rapportene har samme prosjektleder og forfatter så det må være trygt å anta at relevant informasjon fra 2000-rapporten er med i 2002-rapporten.

Videre kommenterer Fylkesmannen:

"Utredninga av biologisk mangfold vart derfor gjennomgått av botaniker ved vår avdeling, som konkluderer med at det ikke kan festast tillit til alle deler av rapporten.

Vi har fylgjande kommentar. Biologisk mangfold-utgreiinga kommenterer den karakteristiske fattige bjørkeskogen i området, og påpeikar at det er fleire slike område i Fidjadalen. Det blir vidare kommentert at det er mindre forekomstar av ordinære oseaniske mose- og lavforekomster i området.

I rapporten "Utvidet beskrivelse av Fraffordelva NOU 1991:12B " blir derimot emnet botaniske verdier gitt stor merksemd med vektinga "særlig stor verneverdi". Dette grunna rike oseaniske kryptogamforekomstar i fjordnære og nordvendte område ved Brattberga og Brekka. Mange av artane som finst her har ikkje blitt registrert i Fidjadalen. Lokalklimatiske endringar grunna endra vassføring kan få negativ verknad for desse artane."

Her virker det som Fylkesmannen blander kortene. Disse kommentarene kan ikke være til den biologiske mangfoldsrapporten, men må være til selve konsesjonssøknaden. Nærmere bestemt s 19, kapittel 3.4, avsnitt om verneinteresser og herunder Botanikk. Under verneinteresser vises

det til Referanse 4 som er rapporten "Utvidet beskrivelse av Fraffjordelva NOU 1991:12B". Som det går fram av søknaden er første avsnitt under Botanikk et sammendrag av verneverdiene i 030/1 Fraffjordelva. Andre avsnitt er tiltakets innvirkning på aktuell verneverdi. Utdrag fra konsesjonssøknaden s. 19 er gjengitt under.

Botanikk: Meget stor verneverdi ****

Det er rike forekomster av oseaniske moser og lav. Brattberg og Brekka er foreslått som typeområder. Fattig bjørkeskog er karakteristisk, det er store områder med slik skog i Fidjadalen.

Det er mindre forekomster av ordinære oseaniske moser og lav i tiltaksområdet. Disse kan bli noe redusert, men ingen naturtyper vil utgå. Fattig bjørkeskog preget av sau på beite vil bli noe påvirket i anleggsfasen. Det antas minimal påvirkning av verneinteresser for botanikk i tiltaksområdet.

Dette er skrevet av Sirdalskraft (nå Småkraftkonsult). Kommentaren "mindre forekomster" er Sirdalskraft sin kommentar og formuleringen framstår i ettertid som noe uheldig. Det må bemerkes at det er viktig å skille mellom området Fraffjord i sin helhet og tiltaksområdet. Det må også påpekes at kommentaren fra Sirdalskraft ikke påvirker konklusjonen fra den biologiske mangfoldsrapporten: "... samlet sett anses tiltaket å gi noe over liten negativ konsekvens for det biologiske mangfoldet". Fylkesmannen kommenterer "I rapporten "Utvidet beskrivelse av Fraffjordelva NOU 1991:12B " blir derimot emnet botaniske verdier gitt stor merksemd med vektinga "særlig stor verneverdi". Dette grunna rike oseaniske kryptogamforekomster i fjordnære og nordvendte område ved Brattberga og Brekka". Det er jo nettopp det som står i konsesjonssøknaden (og er referert til), om enn i en noe kortere form.

Videre kommenterer Fylkesmannen "Mange av artene som finst her har ikkje blitt registrert i Fidjadalen. Lokalklimatiske endringar grunna endra vassføring kan få negativ verknad for desse artane." Dette virker litt uforståelig. At artene i Brekka eller Brattberga ikke har blitt registrert i Fidjadalen har ingenting med tiltaket å gjøre. Fidjadalen ligger noen kilometer nordøst for tiltaksområdet. Avstanden fra Kvednabekken og til Brekka er ca. 1 km, mens avstanden til Brattberga er ca. 4 km. At endret vannføring i Kvednabekken skal påvirke artene ved Brattberga og Brekka blir å tillegge Kvednabekken litt vel stor betydning for lokalklimaet i Fraffjord.

Videre kommenterer Fylkesmannen:

"I samband med Stølsvatn-utbygginga i Dirdal vart det søkt etter sjeldne oseaniske moseartar på nærliggande lokalitetar, mellom anna under Skredanuten i Fraffjord. Denne undersøkinga bekrefta at området er eit svært viktig kryptogamområde (jf. Miljøfaglig Utredning, rapport 2000:13)."

Det er ingen som har hevdet det motsatte. Det står både i søknaden og den biologiske rapporten at området har gode forekomster av mose og lav, men det er viktig å skille mellom området i sin helhet og tiltaksområdet.

Lokaliteten under Skredanuten som Fylkesmannen henviser til ligger ca. 200 m vest for Kvednabekken og er ikke å anse som en del av kraftverkets influensområde.

Fylkesmannen kommenterer:

"Å samle inn representative vegetasjonsprøver uten kjennskap til artene sin økologi er ei nærast umogeleg oppgåve. Når kunnskap om slike verdier alt føreligg, og delvis også ligg til grunn for vernet av vassdraget, er det å forvente at feltarbeidet blir gjort av personell med kjennskap til fagområdet."

Det er svært overraskende at Fylkesmannen benytter slike formuleringer i et offentlig dokument. Den biologiske mangfoldsundersøkelsen er utarbeidet av personell med kjennskap til fagområdet. Relevant informasjon fra blant annet tidligere nevnte rapporter utarbeidet for Gjesdal kommune er implementert i den biologiske mangfoldsundersøkelsen.

Det må også bemerkes at Fylkesmannen ved Esben Enge ble i henhold til veileder (Veileder 1-2004, utarbeidet av NVE og DN) kontaktet ved oppstart av arbeidet med den biologiske mangfoldsrapporten. I henhold til veileder 1-2004 har Fylkesmannen ansvar for følgende:

Fylkesmannen har ansvar for å:

- *Vurdere behovet for dokumentasjon for de enkelte prosjektene.*
- *Klargjøre "startpakke" til søker, dvs. formidle den informasjonen Fylkesmannen har om biologisk mangfold som er relevant i tiltaksområdet.*
- *Gi skriftlig tilbakemelding til tiltakshaver innen 3 uker fra første henvendelse med anbefaling om dokumentasjon. Dersom tilbakemelding ikke forligger innen fristen vil krav til dokumentasjon bli fastsatt av NVE.*

Opplysninger fra Fylkesmannen er benyttet i arbeidet med den biologiske mangfoldsrapporten. En kan bare spekulere i hvorfor ulike medarbeidere hos Fylkesmannen vektlegger ulik informasjon som relevant, men det er ikke til å unngå at det stiller spørsmål ved Fylkesmannens interne rutiner.

Det må forventes at hvilken informasjon Fylkesmannen anser som relevant ikke varierer fra saksbehandler til saksbehandler.

I høringsuttalelsen stiller Fylkesmannen seg negativ til det faglige arbeidet i rapporten. Tatt i betraktning at Fylkesmannen ikke har klart å skille konsesjonssøknad og biologisk mangfoldsrapport og tiltaksområdet og verneområdet 030/1 Fraffjordelva er det betimelig å spørre hvor nøye Fylkesmannen har gått gjennom konsesjonssøknaden og vedleggene, deriblant den biologiske mangfoldsrapporten.

Det stilles også spørsmål ved artsbestemmelsene utført av Agder naturmuseum. Vegetasjonsprøvene som ble tatt er dessverre ikke tatt vare på slik at artsbestemmingen ikke lar seg etterprøve, men å stille spørsmålstegn ved artsbestemmelsene på bakgrunn av hvilke arter som er funnet får stå for Fylkesmannen sin regning. Agder naturmuseum kan ikke utelukke feil i artsbestemmelsene, men avstanden mellom å stille spørsmålstegn ved artsbestemmelsene til å ikke utelukke feil er stor.

Videre kommenterer Fylkesmannen:

"Fordi det omsøkte tiltaket ligg innanfor eit viktig kryptogamområde i verna vassdrag, er det viktig at det blir utført ei ny inventering av mose- og lavfloraen i området. Verknaden av endringa lokalklimatiske tilhøve bør vurderast. Dette spesielt med tanke på vassføringsendringar ved eventuell regulering av Stølsvatnet."

Det må påpekes at Stølsvatnet er i Dirdal og allerede er regulert i forbindelse med bygging av Dirdal kraftstasjon og er ikke en del av Fraffjordkraft sine planer. Det er nærliggende å tro at Fylkesmannen blander sammen Stølsvatnet og Giljastølsvatnet.

Fjellsidene i Fraffjord har blitt undersøkt siden slutten av 1800-tallet. At Kvednabekken og Fossaskaret har blitt neglisjert ved undersøkelser faller på sin egen urimelighet, spesielt siden det er kjente og gode lokaliteter i nærliggende områder, Brekka og Brattberg. Det er ca. 1 km til Brekka og ca. 4 km til Brattberga. Det har i tillegg vært planer om kraftverk i Kvednabekken siden midten på 90-tallet. De første planene ble sendt til NVE i 1996. I tillegg har det blitt

utarbeidet samlet planrapport som involverer Giljastølsvatnet. Sett i lys av gamle kraftverksplaner så virker det underlig at Kvednabekken aldri har blitt undersøkt. Det må være andre grunner til at det ikke registrert noen signifikante funn ved Kvednabekken.

I rapporten "Verne- og bevaringsverdier i nedre del av Fraffjordvassdraget" kan en i kapittel 2.4 lese følgende:

"Grunnfjellet som ligger i denne delen av landet er generelt basefattig og surt, noe som gir seg utslag i relativt fattig vegetasjon sammenlignet med for eksempel bergarter fra Kambro-Silur perioden lenger nord i Rogaland. Det finnes imidlertid lommer med mer baserik berggrunn enkelte steder i vassdraget. Der hvor denne berggrunnen blir eksponert, for eksempel i Brattberg, vil det gi grunnlag for rikere vegetasjon i raspartiene under veggene – spesielt i områder med rik tilførsel av fuktighet."

Fraffjord er et nedbørrikt område med hyppige regnfall. I de nordvendte liene på sørsiden av Fraffjordalen er luftfuktigheten høy. Dette skyldes i hovedsak at fjellsiden er nordvendt og dermed ligger i skyggen. Det er enkelte områder som nesten aldri blir eksponert for direkte sollys.

Vann som renner over berg er også viktig for mose og lav som vokser på berg.

De lokalklimatiske forholdene er i stor grad styrt av andre forhold enn bekkene som renner ned fjellsiden. I følge "Verne- og bevaringsverdier i nedre del av Fraffjordvassdraget" er det store lokale variasjoner i nedbør- og temperaturforhold i Fraffjordalen, noe som illustreres godt med å se på forskjellen i vegetasjon på nord og sørsiden av Fraffjordalen.

Det kan virke som om Fylkesmannen tror Kvednabekken vil bli tørrlagt. I forhold til endret vannføring kan det refereres til hydrologisk rapport og restvannsføringskurvene utarbeidet av NVE. Det vil i middel bli en restvannføring på ca. 50 % av naturlig middelvannføring. I forhold til når restvannføring forekommer så ser en av restvannsføringskurvene at det stort sett sammenfaller med naturlige vannføringsvariasjoner. Det vil si at det i stor grad er en stor restvannføring i Kvednabekken de periodene hvor det naturlig ville vært stor vannføring. Området er i tillegg preget av mange flommbekker.

Restvannføringen er på denne bakgrunnen vurdert å være tilstrekkelig. Det er ikke å forvente at tiltaket vil endre på lokalklimatiske forhold som vil påvirke forekomster i influensområdet.

Videre kommenterer Fylkesmannen:

"Fylkesmannen tilrår at nye delundersøkingar (både innsamling og artsbestemming) av vegetasjonen langs elvestrengen blir gjort av anerkjende fagfolk på området."

Fylkesmannen sendte i forbindelse med høringen en person til Fraffjord for å se på de nordvendte liene på sørsiden av Fraffjord, fra Mulen (ytterst i fjorden) og til Bråddland (innerst i Fraffjordalen). Det vises til at liene på sørsiden av Fraffjord er en stor lokalitet.

Å sette en stor ring rundt et område og så si at det har stor verdi for mose og lav er ikke det samme som at hele området har mose og lav av stor verdi. I "Verne- og bevaringsverdier i nedre del av Fraffjordvassdraget" begrunnes metoden med "Flere av funnene er i liten grad kartfestet, og derfor er det markert inn et stort område."

En kan undre på hvorfor Kvednabekken (Fossaskaret) blir vurdert som et av de best utviklede og artsrike delområdene med tanke på mosesamfunn innenfor lokaliteten 2-3 dager før høringsfristen går ut. I tidligere arbeider har ikke Kvednabekken og Fossaskaret blitt nevnt i forbindelse med forekomster av nevneverdig verdi.

At det blir observert ordinære oseaniske mosearter og lav i og under Fossaskaret framgår av den Biologiske mangfoldsundersøkelsen (s. 16–19) og er en del av den totale konsekvensvurderingen, men det virker som dette har gått Fylkesmannen hus forbi. De fuktkrevende mosene er i rapporten vurdert å ikke utgå/bli sterkt redusert.

Det blir videre referert til funn av rødlisteartet pigghinnemose "fleire stader på begge sider av bekken frå Fossaskaret, og dessuten under Skredaknuten". Det er tidligere registrert et funn under Skreanuten (på nordsiden). Dette ligger ca. 200 m vest for Kvednabekken og er det eneste registrert funnet i Fraffjordalen (registrert i norsk mosedatabase). Da det i vedlagt tabell til notatet kun er oppgitt koordinater på funn i Fossaskaret er det rimelig å anta at nevnte funn er registrert tidligere. Registreringen på vestsiden av Fossaskaret er nevnt i den biologiske mangfoldsundersøkelsen. Det ble også funnet pigghinnemose i følge tabell i Fossaskaret under Skredanuten, vestsiden og østsiden av bekken.

Pigghinnemose har følgende kriteriedokumentasjon og tilleggsinformasjon i norsk rødliste.

"Arten finnes dels i bekkekløfter, dels i humid skog på berg og blokker. Bekkekløfter er generelt utsatt for videre utbygging (mini- og småkraftverk) i vurderingsperioden i framtid, men det er usikkert i hvilken grad arten responderer negativt på endringer i vannføring, da den ikke er avhengig av bekkekløft (vannføring) generelt. Vi vurderer at arten ikke er i tilbakegang, men ligger i grenseland for en slik vurdering. Forekomstene er generelt små. J. I. Johnsen's grundige undersøkelser i hovedutbredelsesområdet for arten (Rogaland, Ryfylket) tilsier relativt små mørketall. ...

Habitat: Barskog, Furuskog, Lyngfuruskog, Lauvskog, Bjørk og ospeskog, Låglandsbjørkeskog, Høy, stabil luftfuktighet; Bekkekløfter, Høy, stabil luftfuktighet, Lavt kalkinnhold (pH < 4,0), Middels kalkinnhold (pH 4,0–5,0)

Substrat: Næringsfattige og silikatrike bergarter (Granitt, gneis, gabbro, sandstein), Friskt, Fuktig, Kaldt mikroklima, Stor helling (>20 gr), Nordvendt

Påvirkningsfaktorer: Flatehogst, Treslagskifte, Vannstandsregulering, Endringer i lokale lysforhold, Endrede lokale fuktighetsforhold, Uttørring"

Den er kategorisert som VU, som betyr sårbar. I henhold til "Retningslinjer for små vannkraftverk – til bruk for utarbeidelse av regionale planer og i NVEs konsesjonsbehandling" gis rødlistearter med kategorien "sårbar" stor verdi.

Videre hevdes det i notatet at det er ekstra fuktig klima i og nedenfor kløfta på grunn av fossene i Fossaskaret. I forhold til de kravfulle, oseaniske mosene er dette hensyntatt i den biologiske mangfoldsrapporten. Restvannføringen vil bli stor i de periodene som den naturlige vannføringen ville vært stor. Tiltaket vil langt fra tørlegge bekken slik at det vil fremdeles være tilstrekkelig vannføring til å skape vassgov.

På bakgrunn av informasjon fra norsk rødliste vil ikke pigghinnemose bli svekket på grunn av tiltaket. Verdien er vurdert som stor. I og med at arten er registrert 200 m vest for Kvednabekken må en ta utgangspunkt i at det er tilstrekkelig luftfuktighet i området for pigghinnemose. Det ikke å forvente at redusert vannføring skal påvirke luftfuktigheten i en slik grad at det går ut over pigghinnemose. Da kan en beskrive omfanget som "intet omfang". Ved hjelp av konsekvensvifta (beskrevet i biologisk mangfoldsrapport) blir da konsekvensene ubetydelige. Tiltaket vil ikke svekke forekomster av pigghinnemose.

Som nevnt tidligere, det har vært planer om kraftverk i Kvednabekken siden midten på 90-tallet. De første planene ble sendt til NVE i 1996. I tillegg har det blitt utarbeidet samlet plan rapport som involverer Giljastølsvatnet.

De nordvendte liene på sørsiden av Fraffordalen er luftfuktigheten høy. Dette skyldes i hovedsak at fjellsiden er nordvendt og bratt og dermed ligger i skyggen. Det er enkelte områder som nesten aldri blir eksponert for direkte sollys. Frafford er et nedbørrikt område med hyppige regnfall. At det jevnlig renner vann ned over berg og bratte fjellsider som følge av hyppige regnfall blir framhevet som viktig for mose og lav. Kvednabekken sin rolle har ikke i tidligere arbeider blitt ansett som nevneverdig i forbindelse med signifikante forekomster eller potensial for slike.

Tidligere arbeider, blant annet i forbindelse med samlet plan rapport, rapporter i regi av Gjesdal kommune, samt Fylkesmannen sitt ekstraordinære feltarbeid anses som tilstrekkelig. Det vurderes derfor dit hen at det ikke er behov for ytterlige undersøkelser.

Generell bemerkning.

Det vises til brev fra Olje og energidepartementet (ref 01/01282-209) til Småkraftforeninga datert 8. august 2006 og kommentar angående fastsetting av vannføring.

”Når bruken av vannføring skal fastlegges, har utgangspunktet hele tiden vært verneverdiene og i hvilken grad disse blir berørt. Dette er også understreket av stortinget ved supplering av Verneplan for vassdrag, jf. Innst. S. nr. 116 (2004–2005). Kun der verneverdiene i det vernede ikke blir svekket ved tiltaket, vil det være aktuelt å gi konsesjon til utbygging.”

Den hydrologiske rapporten er et viktig hjelpemiddel når en skal fastsette bruk av vannføring (slukeevne). Slukeevne er valgt i god dialog med Karttjenester og på bakgrunn av hydrologisk rapport.

Som det går fram av restvannsføringskurvene vil restvannføringen være betydelig og den vil følge naturlig vannføringsvariasjon. I et tørt år vil vannføringen være større enn minste slukeevne i 81 dager, i et middels år 148 dager og tilsvarende for et vått år er 204 dager. Kvednabekken vil langt fra bli tørrlagt. Som det går fram av restvannsføringskurvene er det i hovedsak vann fra nedbørsintensive perioder som vil bli utnyttet. Det vil si at det i stor grad er en stor restvannføring i Kvednabekken de periodene hvor det naturlig ville vært stor vannføring.

Ved å sammenstille verneverdiene som har kommet fram gjennom tidligere arbeider (heriblant rapporten ”Verne- og bevaringsverdier i nedre del av Fraffordvassdraget”) med Fylkesmannens nye undersøkelser er det ikke noe som antyder at verneverdiene vil bli svekket ved gjennomføring av tiltaket.

(...)”

Tilleggsopplysninger etter befarings

Fylkesmannen i Rogaland har kommet med tilleggsopplysning om at det er en vandrefalklokalitet svært nær prosjektområdet.

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Søker er Frafjordkraft AS. Selskapet eies av grunneierne i Frafjord felleseige unntatt Peder Frafjord. Planene er klarert med ham og han vil ikke motsette seg en eventuell utbygging. Alle parter i Frafjordkraft AS har like andeler. Frafjordkraft AS vil leie fallrettighetene av Frafjord felleseige.

Om søknaden

Det er søkt om konsesjon etter vannressursloven § 8 for bygging av Frafjord kraftverk i Gjesdal kommune i Rogaland.

Planen er å utnytte avløpet fra Giljastølsvatnet som har naturlig avløp i Kvednabekken. Prosjektet omfatter regulering av Giljastølsvatnet med 0,5 m og utnyttelse av fallet i Kvednabekken fra Giljastølsvatnet og ned til kote 50. Vannet vil føres i tunnel og rør ned til kraftstasjonen. Tunnel bores nedenfra og opp til vannet. Fra nedre ende av tunnelen og frem til kraftstasjonen blir det vanlig rørgate på 20-30 m.

Det er også søkt etter energiloven om tillatelse til bygging og drift av Frafjord kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer, og etter forurensningsloven om tillatelse til gjennomføring av tiltaket.

Beskrivelse av området

Giljastølsvatnet og Kvednabekken er en del av Frafjordvassdraget som er vernet i verneplan IV for vassdrag. Det planlagte tiltaksområdet ligger i Gjesdal kommune i Rogaland. Kvednabekken ligger på sørsiden av Frafjorddalen og renner ut i Frafjordelva ca. 800 m fra utløpet i Frafjorden.

Det var de store verneverdiene knyttet til friluftsliv, kulturminner og naturfaglige forhold som førte til at vassdraget ble vernet. Blant de viktigste kriteriene for vernet av vassdraget er hensynet til de unike botaniske forholdene i vassdraget. NOU 1991: 12B står det bl.a.: *"Nedbørfeltet er rikt på oseaniske moser og lav. Spesielt i bakliene (på skyggesiden) i lavlandet er det velutviklede samfunn. Disse skiller seg ut som interessante i landssammenheng. Brattberga og Brekka er foreslått som typeområde for slike. De gamle, fattige bjørkeskogene er også karakteristiske for vassdraget."*

Øvre del av Kvednabekken renner gjennom et myrområde. Midtpartiet går gjennom ur og nedre del går gjennom et landbruksområde. Ved liten vannføring sommer og vinter forsvinner vannet ned i ura nedstrøms Fossaskaret og nedre del av elva er tørrlagt i disse periodene. Det er fossesprutsone der elva faller bratt i et trangt juv.

Nedre deler av tiltaksområdet består av fattig bjørkeskog med innslag av rogn. Midtpartiet er bratt med blankskurt berg og blokk og rasmarek. Her er det bare spredte innslag av bjørk. Området opp mot Giljastølsvatnet har bjørkeskog med innslag av furu.

Rådyr og streifdyr av elg finnes i skogsområdene. Det er registrert 92 fuglearter i Frafjorddalen. Sårbare arter som kongeørn, hubro, dvergalk, vandrefalk, dvergsprett, smålom og storlom er observert. Frafjordelva fører laks og sjørret.

Området ved Fossaskaret består av nordvendt rasmarek og har et stort potensiale for oseaniske moser og lav. Det er bare registrert ett funn av en rødlisteart i nærområdet, pigghinnemose *Plagiochila*

spinulosa, men de fysiske forholdene i området og artsdiversiteten tilsier at dette er et område med spesielt gode vilkår for slike arter.

Sør for Giljastølsvatnet er det rester etter et gardsanlegg som i arealplanen er definert som et høyt prioritert synlig fornminne. Dette blir imidlertid ikke direkte berørt av tiltaket.

Det går en tursti langs Giljastølsvatnet.

Eksisterende inngrep i vassdraget

I området ved Giljastølsvatnet er det noen hytter, campingvogner og ett alpinanlegg.

En traktorvei går fra fylkesveien og et stykke oppover i lia. Det er rester etter en gammel dam ved utløpet av Giljastølsvatnet. Det har tidligere vært to kraftverk i Kvednabekken, men det er lite å se av det i dag.

Det er vannuttak for vanning av et plantefelt nederst i Kvednabekken.

Kraftforsyningen til Frafjord går i en 22 kV kraftlinje i luftspenn langs deler av Kvednabekken. Etter Fossaskaret svinger linjen ned Kvednalia mot tiltaksområdet.

Teknisk plan

Inntak og reguleringsmagasin

Det vil bli bygget en ca. 10 m lang dam av betong med flomoverløp og anlegg for slipp av minstevannføring i bekkeutløpet. Vannet vil kunne reguleres opp og ned +/- 0,25m.

Det skal lages en kanal og et lukehus i tillegg til selve inntaket.

Tunnel og rørgate

Tunnel bores fra ca. kote 50 og opp til vatnet. Mellom inntaket i Giljastølsvatnet og tunnelen kan det bli anlagt noe rør. Det vil også bli en delvis nedgravd 20-30 m rørgate fra tunnelen til kraftstasjonen.

Kraftstasjonen

Kraftstasjonen er planlagt ca. 50 m fra fylkesveien. Det går i dag en traktorvei forbi dette området. Området der kraftstasjonen er planlagt kan være rasutsatt. Dette bør undersøkes nærmere ved en eventuell konsesjon.

Stasjonen vil ha en grunnflate på 50-60 m² og bli kledd med villmarkspanel og få torvtak.

Kraftverket får en maksimal slukeevne på ca. 0,37 m³/s, som tilsvarer 72 % av middelvannføringen på 0,51 m³/s. Minste slukeevne vil ligge på ca. 0,02 m³/s, som tilsvarer 4 % av middelvannføringen.

Elektriske anlegg

I kraftstasjonen installeres et aggregat med en effekt på 0,999 MW. Anlegget vil ha en generator med en ytelse på 1,10 MVA og en spenning på 0,69 kV. Transformatoren vil ha en ytelse på 1,10 MVA og en omsetning på 0,69 kV/22 kV. Kraftlinjen vil tilknyttes allerede eksisterende 22 kV høyspentlinje med en 50 meter lang luftkabel. Områdekonsesjonær, Lyse Nett AS, har uttalt at kraftverket vil medføre full nettkapasitetsutnyttelse i regionalnettet og det vil ikke bli plass til andre før nettet i området er oppgradert.

Kjøremønster og drift av kraftverket

Kraftverket skal drives kontinuerlig. Det forsøkes å unngå kjøring på vannføring lavere enn 70 % av maks slukeevne (ca. 250 l/s) fordi lavere vannføring gjennom turbinen vil redusere virkningsgraden betraktelig. Effektkjøring kan bli aktuelt i perioder med minst avrenning.

Veier

Eksisterende traktorvei må oppgraderes noe, ellers er det ikke behov for ytterligere veibygging.

Hydrologiske virkninger

Nedbørfeltet for Giljastølsvatnet er på 5,9 km². Målestasjon 35.16, Djupdalsvatn er benyttet til å estimere dagens vannføringsforhold.

Årlig middelvannføring er beregnet til 0,51 m³/s. Maksimal slukeevne for kraftverket er på ca. 0,37 m³/s, hvilken utgjør cirka 72 % av middelvannføringen. Vannføringen er aldri mindre enn minste slukeevne. I henholdsvis 81, 148 og 204 dager er vannføringen større enn maksimal slukeevne i et tørt, middels og vått år.

Giljastølsvatnets nedbørfelt består av ca. 55 % berg i dagen. Dette fører til at det er liten lagringskapasitet av vann i nedbørfeltet. Utløpet til Kvednabekken er så trangt at det er begrenset avløp fra vatnet. Dette gir store svingninger i vannstanden i Giljastølsvatnet.

Alminnelig lavvannføring er beregnet til 0,036 m³/s. 5-persentilen for sommervannføring er 0,045 m³/s og forintervannføring er 0,036 m³/s.

I søknaden er det foreslått slipp av minstevannføring på ca. 10 % av middelvannføringen, dvs. ca. 0,05 m³/s.

Muligheten til å regulere Giljastølsvatnet kan gi en viss mulighet til å redusere omfanget og størrelsen på de små flommene.

Ved inntaket kan det bli usikker is. Det kan også bli flere sprekker langs land ved raske endringer i vannstand.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Frafjord kraftverk til ca. 5,04 GWh. Byggekostnadene er beregnet til 12,72 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 2,52 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. NVE mener at det er satt opp for lav energiekvivalent i søknaden (0,61 kWh/m³), og at denne trolig er minst 20 %, kanskje 25 %, høyere. Vi har tatt kontakt med saksbehandler hos Sirdalskraft AS (søkers konsulent) om dette (22.8.2007), og saksbehandler er enig i at energiekvivalenten er satt for lavt, og følgelig at produksjonen skal være høyere enn oppgitt i søknaden. Med en økning av produksjonen på 20–25 % blir produksjonen 6 – 6,3 GWh/år; fordelingen mellom vinter- og sommerproduksjonen endres ikke.

Utbyggingskostnaden er av søker oppgitt til 12,7 mill. kroner, som med søknadens produksjonstall gir en spesifikk utbyggingskostnad på 2,52 kr/kWh. Med en økning av produksjonen til 6 – 6,3 GWh/år blir spesifikk utbyggingskostnad ned mot 2 kr/kWh.

Vi har ikke foretatt en detaljert kostnadsberegning, men ved en enkel beregning på grunnlag NVEs seneste kostnadsgrunnlag for små kraftverk (2005) og kraftverkets dimensjoner kommer vi til en kostnad som er i samsvar med søkers kostnad. Vi anser at det knytter seg størst usikkerhet til kostnad for boring av tunnel/sjakt. Endelige kostnader vil en ikke få før det ev. er innhentet anbud på utførelse

og leveranser, og kostnadene vil avhenge av den aktuelle markedssituasjonen. Det er på det grunnlaget utbygger foretar en siste analyse og vurdering hvorvidt utbyggingen skal gjennomføres.

Kostnadsoverslaget i søknaden inkluderer kostnad/anleggsbidrag for linjetilknytning. Vi har ikke grunnlag for å vurdere denne kostnaden, og har derfor brukt kostnaden som er oppgitt av søker.

Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk, eiendomsforhold og offentlige planer

Alle grunneierne bortsett fra en deltar i prosjektet. Grunneieren som ikke er med, har i følge søker gitt sin aksept til at tiltaket kan gjennomføres.

Kommuneplan

Området rundt Giljastølsvatnet er regulert for fritidsbebyggelse. Resten av tiltaksområdet er LNF-område.

Samlet plan (SP)

Giljastøl kraftverk er omtalt i Samlet plan, med to alternativer, begge i kategori II. Alternativene er omtalt i søknaden, og det vises til denne. Med en senere etablert vernestatus faller prosjektene i Samlet plan bort.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er en del av Frafjordvassdraget som er vernet i verneplan IV for vassdrag. Dette ble gjort gjennom vedtak i Stortinget i 1993. Vedtaket innebærer i utgangspunktet at hele vassdragets nedbørfelt er vernet mot kraftutbygging. Det er også gitt rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag med hjemmel i Plan- og bygningsloven. Disse gir klare føringer til offentlig forvaltning om å ta vare på verneverdiene i de vernede vassdragene, også med hensyn til andre tiltak enn kraftutbygging.

Frafjordvassdraget har stor eller meget stor verneverdi innen alle naturfagene, kulturminner, friluftsliv og landbruksinteresser. Giljastølsområdet er omtalt som særlig viktig for friluftslivsinteressene. De skyggefulle liene som det omsøkte prosjektet berører, er omtalt som særlig viktige for oseaniske moser og lav. Området er internasjonalt kjent for sine rike forekomster av slike arter. Mange av de artene som er kjent fra området står også på den norske rødlisten. Det er videre pekt på at vassdraget har type- og referanseverdi i et område som for øvrig er sterkt preget av kraftutbygging.

Gjennom behandling av St.prp. nr. 75, (2003-2004) ble det vedtatt at det skal kunne gis konsesjon for vannkraftanlegg med ytelse opp til 1 MW i vernede vassdrag. En forutsetning for at det skal kunne gis konsesjon er at verneverdiene ikke svekkes, jf. vannressursloven § 35, post 5.

Inngrepsfrie områder (INON)

INON-soner vil ikke bli berørt.

Nasjonale laksevassdrag

Nasjonale laksevassdrag vil ikke bli berørt.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden har vært kunngjort og sendt på høring til kommunen, fylkesmannen og fylkeskommunen, og berørte statlige forvaltningsorganer og interesseorganisasjoner. NVE befarte området 2. juni 2008 og

høringsuttalelsene har vært forelagt søker for kommentarer. Nedenfor følger en kort oppsummering av hovedpunktene i uttalelsene:

Gjesdal kommune ser positivt på de foreliggende planer om utnytting av Kvednabekken i Frafjord til kraftproduksjon.

Giljastølsområdet er et viktig område for friluftsliv. Derfor bes det om at NVE foretar en vurdering av sikkerhetsforholdene på Giljastølsvatnet vinterstid som følger av 0,5 m regulering, sett i forhold til naturtilstanden av vatnet. Dersom det viser seg at reguleringen medfører at fiskebestanden og kvaliteten i Giljastølsvatnet reduseres, bes det om at avbøtende tiltak iverksettes.

Fylkesmannen i Rogaland er skeptisk til utbyggingen av Kvednabekken/Giljastølsvatnet. Bakgrunnen er at det er sterk tvil om tiltaket kommer i konflikt med verneverdiene, spesielt de botaniske verneverdiene i området. Det er et potensiale for sprutsonevegetasjon i deler av vannstrengen i tiltaksområdet. FM er kritisk til deler av biologisk mangfoldutredningen. Det er tvil om artsbestemmelsene av enkelte kryptogamer er riktige. Det vektlegges at det i beskrivelsen av Frafjordelva i NOU 1991:12B legges stor vekt på botaniske verdier og i særdeleshet de rike innslagene av kryptogamforekomster i fjordnære og nordvendte områder ved Brattberga og Brekka. Lokalklimatiske endringer grunnet endret vassføring kan få negativ virkning for disse artene.

Rogaland Fylkeskommune går inn for at det gis tillatelse til bygging av Frafjord kraftverk. En forutsetning er at kulturminneinteressene ivaretas i samsvar med bestemmelsene i kulturminneloven. I denne vurderingen skal også tas med at friluftslivet knyttet til hytter/alpinanlegg ved Giljastølen ikke blir nevneverdig berørt.

Lyse Nett AS anbefaler at Frafjord kraftverk blir tilknyttet distribusjonsnettet. Frafjordkraft må dekke alle kostnader i form av anleggsbidrag, og det må aksepteres vilkår for tilknytning og nettleie. Det skal inngås en skriftlig avtale på tilknytningen.

Statens vegvesen Region vest, Sør-Rogaland distrikt minner om at det må søkes om nødvendige tillatelser etter vegloven.

Tiltakets virkninger – Fordeler og skader/ulemper

Nedenfor er det gitt en oversikt over hva NVE mener er de viktigste fordelene og ulempene ved tiltaket:

Fordeler:

- En utbygging etter de foreliggende planene i søknaden vil gi cirka 6 GWh i ny årlig produksjon.
- Tiltaket vil bidra til å styrke næringsgrunnlaget for søker som består av flere lokale grunneiere.
- Tiltaket kan bidra til å opprettholde lokal bosetting og verdiskapning og gi inntekter til kommune og stat.

Ulemper:

- Tiltaket ligger i et vassdrag som er vernet i Verneplan IV for vassdrag. Det er ikke mulig å finne mindre berørte vassdrag enn Frafjordvassdraget av noe størrelse i denne delen av Ryfylke. Vassdraget er derfor egnet som referansevassdrag. Det har store naturfaglige verdier, og betydning i forhold til kulturminner og friluftsliv.

- Nedbørfeltet er rikt på oseaniske moser og lav. Spesielt i liene på skyggesiden i lavlandet er det velutviklede samfunn. Disse skiller seg ut som interessante i landssammenheng. Dette er en del av vernekriteriene.
- Redusert vannføring i Kvednabekken vil kunne påvirke forholdene negativt for vanntilknyttet flora og fauna og for landskapsopplevelsen.
- Regulering av Giljastølsvatnet vil kunne gi ulemper for friluftslivet som er tilknyttet dette området

NVEs vurdering

Bygging av Frafjord kraftverk vil gi ny kraftproduksjon og styrke næringsgrunnlaget for grunneierne. Den planlagte utbyggingen gjelder et kraftverk med inntak i Giljastølsvatnet, en 635 m lang tunnel, 20-30 m rørgate frem til kraftstasjonsbygningen og tilkobling til eksisterende fordelingsnett. Giljastølsvatnet vil bli regulert med 0,5 meter (+/-0,25 m). Tiltaket vil medføre redusert vannføring i Kvednabekken.

Det kan gis tillatelse til bygging av kraftverk med installert effekt opp til 1 MW i vernede vassdrag. En forutsetning for dette er at de verdiene som lå til grunn for vernet ikke blir nevneverdig berørt, jf. vannressursloven § 35, post 5 og 8. NVE må derfor vurdere forholdet til verneverdier spesielt. Dersom tiltaket ikke er direkte i strid med verneformålet, skal det så foretas en avveining mellom fordeler og ulemper ved tiltaket, jf. vannressursloven § 25. Dersom fordelene ved tiltaket anses som større enn ulempen for allmenne og private interesser, kan det gis konsesjon, jf. vannressursloven § 8.

NVE vurderer prosjektet til å ha akseptabel lønnsomhet. Høringspartene er delt i synet på utbyggingen.

Hydrologi

I de vernede vassdragene ble det ved supplering av verneplan for vassdrag i 2005 åpnet for å konsesjonsbehandle mikro- og minikraftverk som ikke går på bekostning av verneverdiene. NVE har videre lagt til grunn at fraføringen av vann ikke i vesentlig grad bør endre vassdraget naturlige dynamikk. Det siste har blitt ansett ivaretatt dersom kraftverkets maksimale slukevne begrenses til en mindre del av vannføringen og at det fastsettes en minstevannføring som ivaretar vassdragsmiljøet og øvrige allmenne interesser i tilstrekkelig grad. Konkrete avveininger gjøres likevel i hver enkelt sak.

I dette tilfellet er maksimal slukevne over 70 % av midlere vannføring. Videre er utløpsosen foreslått sperret med en dam og det er lagt opp til en regulering på 0,5 m. Dette gjør at vassdraget vil fremstå som langt på vei regulert dersom tiltaket gjennomføres.

Det er foreslått slipp av minstevannføring på ca. 10 % av middelvannføringen, dvs. ca. 50 l/s.

Type- og referansevassdrag

Sammen med Espedalsvassdraget representerer Frafjordvassdraget Ryfylkets fjord- og heiområder. Disse elvene utfyller hverandre. I tillegg er Frafjordvassdraget egnet som referansevassdrag. Dette er nevnt i NOU 1991:12B: *"Bortsett fra de nedre deler som er noe forbygd og en liten del av øvre del som er overført til Fløyrlø, er vassdraget lite påvirket av tekniske inngrep. Forholdene i andre nærliggende vassdrag som i stor grad er sterkere påvirket av vannkraftutbygging tilsier at det ikke er mulig å finne mindre berørte vassdrag av noe størrelse i denne delen av Ryfylke som er mindre berørt"*. Vassdraget er derfor egnet som referansevassdrag.

Biologisk mangfold

Frafjordelvas nedbørfelt er rikt på oseaniske moser og lav. Bakliene er omtalt som særlig viktige for oseaniske moser og lav. Fylkesmannen påpeker også at det er et potensiale for sprutsonevegetasjon i deler av vannstrengen i tiltaksområdet.

Verneverdiene for dette fagtemaet i det aktuelle området er særlig knyttet til forekomsten av de oseaniske artene i baklia. Oseaniske arter er svært avhengige av en mest mulig kontinuerlig høy luftfuktighet. Videre er mange av dem avhengige av stabile temperaturer, særlig kan høye sommertemperaturer være kritisk for en del arter. I dette området kan det være vanskelig å vite hvilke faktorer som er avgjørende for forekomsten av de spesielle artene. Området har både høy årsnedbør, mange døgn med nedbør over 0,1 mm, relativt høye vintertemperaturer og moderate (lave) sommertemperaturer. Videre spiller lokale forhold som påvirkning fra vassdragene en rolle. Bl.a. har vassdragene en kjøleende effekt på varme dager som kan være viktig. Bare en rødlisteart pigghinnemose, *Plagiochila spinulosa*, er kjent i vassdragets umiddelbare nærhet, men hele plantesamfunnet er rikt på ulike oseaniske arter og det er denne helheten som gjør området så spesielt. Med den høye slukevnen det er søkt om vil vassdraget ha sterk redusert vannføring i lange perioder der normal vannføring kan være viktig for de aktuelle artene. Det går frem av søknaden at det bare vil bli minstevannføring i lange perioder om sommeren selv i år med midlere nedbør. Også søker peker på at forekomsten av oseaniske moser og lav kan bli noe redusert.

Området ligger midt i det området som er internasjonalt kjent for sine svært rike forekomster av oseaniske moser og lav. Mange av disse artene er meget sjeldne og svært mange står på Rødlista over truede arter. Fylkesmannen har påpekt at det er funnet lite i forbindelse med biologisk mangfold undersøkelsen og at det er funnet mange rødlistearter i området i forbindelse med den naturtypekartleggingen som fylkesmannen selv har initiert. Fylkesmannen stiller seg også tvilende til enkelte av de funnene som fremgår av rapporten. I høringsuttalelsen tilrår fylkesmannen supplerende undersøkelse utført av personer med anerkjent kompetanse på de aktuelle plantegruppene.

Biolog Jon Bjarne Jordal har gjort en vurdering av tiltaksområdet og uttaler: ” *Ut frå egne undersøkingar framstår området i og under Fosseskardet som eit av dei best utvikla og artsrike delområda med omsyn på mosesamfunn innanfor lokaliteten, og som sentral del av eit område av stor og nasjonal verdi for oseaniske lav- og mosesamfunn*”.

Fylkesmannen har videre ettersendt en liste over arter fra området basert både på litteratur- og databaseundersøkelser og egne observasjoner i felt. Denne liste inneholder svært mange rødlistede lav- og mosearter. Forekomsten av disse plantene er en del av vernebegrunnelsen og det ble bl.a. pekt på bakliene i Brekkeområdet som særlig viktige, dvs. i det området der det omsøkte kraftverket ligger.

Med de artene som fylkesmannen nå har påvist i det aktuelle området, er det etter vår mening liten tvil om at det botaniske miljøet vil bli negativt berørt ved en utbygging. Dette er arter som er ekstremt sårbare for endringer i mikroklimatiske forhold, og luftfuktigheten er særlig viktig i denne sammenheng. Vi har nå tilstrekkelig kunnskap til å fastslå dette uten de ytterligere undersøkelsene som fylkesmannen tilrår.

NVE vil bemerke at selve vernevedtaket ikke er spesifikt knyttet til forekomstene av rødlistearter, men at vassdraget har særdeles store forekomster av oseaniske moser og lav. Etter vårt syn har senere plassering av flere av artene på rødlista forsterket begrunnelsen for vernet. NVE mener at en utbygging som omsøkt vil påvirke dette kryptogamsamfunnet grunnet vesentlig lavere vannføring. Etter vårt syn vil dette være uheldig og i konflikt med en av verneverdiene.

Landskap og friluftsliv

Frafjordvassdraget representerer Ryfylkets fjord- og heiområder. Vassdraget tilhører Sør-Rogalands største uberørte naturområde, og har stor verdi for det tradisjonelle friluftslivet i Rogaland.

Giljastølen er et mye brukt skiutfartsterreng for regionen, og har mange hytter samt alpinanlegg. Gjesdal kommune har derfor bedt NVE om å foreta en vurdering av sikkerhetsforholdene av Giljastølsvatnet vinterstid, på grunnlag av at vatnet kan reguleres med 0,5 m, sett i forhold til naturtilstanden av vatnet. NVE har ikke gjort en slik vurdering, men kan på generelt grunnlag si at det vil bli usikker is rundt inntaket. Det kan også bli flere sprekker langs land ved raske endringer i vannstanden.

I følge omtalen av Frafjordvassdraget i NOU 1991:12B blir Giljastølsvatn trukket frem som et viktig friluftsområde. Regulering av vann er ikke spesielt omtalt, men i ot.prp. nr. 39 (1998-1999), lov om vassdrag og grunnvann uttales følgende på s. 351: *"Nye damanlegg i et vernet vassdrag kan normalt ikke tillates, men det kan stille seg annerledes med en mindre dam i en del av vassdraget hvor verneverdiene er mindre markert."* Ut fra dette er vi av den oppfatning at en regulering av Giljastølsvatnet vil være i strid med det som kan aksepteres av nye reguleringsanlegg i vernede vassdrag.

Kulturminner

På sørsiden av Giljastølsvatnet er det rester etter et gårdsanlegg som er et automatisk fredet fornminne. Den omsøkte reguleringen av Giljastølsvatnet går ikke vesentlig utover naturlig vannstandsvariasjon og vil derfor sannsynligvis ikke komme i konflikt med dette kulturminne. Rogaland fylkeskommune påpeker imidlertid at deler av tiltaksområdet har et potensial for automatisk fredete kulturminner, særlig på østsiden av Giljastølsvatnet. Dette er basert på topografien og de registrerte kulturminnene. Fylkeskommunen understreker at befaring/registrering i området må gjennomføres før en utbygging settes i gang. NVE mener at forholdet til kulturminner ikke er avgjørende i vår vurdering og slik registrering kan ev. gjennomføres dersom konsesjon gis.

Oppsummering

I St.prp. nr. 75, (2003-2004), suppleringsplan for verneplan for vassdrag, ble det foreslått å åpne for konsesjonsbehandling av kraftverk med installasjon inntil 1MW i vassdrag som er vernet i Verneplanene for vassdrag. Dette ble vedtatt av Stortinget den 18.2.2005. En helt klar forutsetning for å gi konsesjon vil likevel være at verneverdiene ikke blir svekket, jf. § 35, post 5 og 8 i vannressursloven.

Konsesjonsbehandling av mikro- og minikraftverk i vernede vassdrag er ment å gi et bedre grunnlag for å vurdere miljøkonsekvensene av inngrepet og virkningene på verneverdiene enn kun en vurdering om tiltaket er konsesjonspliktig.

Det må foretas en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle, der det legges vesentlig vekt på verneverdiene. For vernede vassdrag er vektlegging av endringer i vannføringsregimet og naturinngrep viktige momenter i grunnlaget for å vurdere de virkningene som et tiltak kan ha på verneverdiene.

Det argumenteres i søknaden at tiltaket vil ha en positiv betydning for lokalsamfunnet. Siden vassdraget er vernet, må forholdet til verneverdiene vurderes først. Dersom disse ikke blir svekket, kan NVE foreta en helhetsvurdering av søknaden med avveining av fordeler og ulemper, jf. vannressursloven § 25.

Frafjordvassdraget har stor eller meget stor verneverdi innen alle naturfagene, kulturminner, frilufts- og landbruksinteresser. Giljastølsområdet er trukket frem som særlig viktig for friluftslivsinteressene.

Liene på skyggesiden er omtalt som særlig viktige for oseaniske moser og lav. Området er internasjonalt kjent for sine rike forekomster av slike arter. Mange av de artene som er kjent fra området står også på den norske rødlista. Det er videre pekt på at vassdraget har referanseverdi i et område som forøvrig er sterkt preget av kraftutbygging.

NVE mener at etablering av inntak og regulering av Giljastølsvatnet er i konflikt med verneverdiene for friluftsliv. En utbygging av Kvednabekken vil etter vårt syn ha negativ påvirkning på rike forekomster av oseanisk mose- og lavarter og følgelig i konflikt med denne verneverdien.

Konklusjon

NVE mener at verneverdiene i Frafjordvassdraget blir negativt berørt, og konsesjon til bygging av Frafjord kraftverk og regulering av Giljastølsvatnet kan derfor ikke gis, jf. vannressursloven § 35, 1. ledd, punkt 5.